

SLOVENSKI NAROD.

lahja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Kam vodi klerikalizem?

Angleška in Rusija zapovedujeta svetu, Zjedinjene države tekmujejo z njima, Nemčija je mogočna in imovita, Švedska, Norveška, Danska in Nizozemska so srečne in dasi majhne, jako bogate države — dočim so v tistih državah, koder vlada klerikalizem, jako žalostne razmere. Pogled na Belgijo, na Francijo, Špansko in Italijo, pa deloma tudi na Avstrijo vzbujajo kaj čudne misli...

Najnesrečnejša mej vsemi katoliškimi državami je Španska. Nekdaj je bila najmočnejša in najbogatejša, a padla je globoko, da globlje že ni mogoče. Španska je vsa stoletja sem pravi eldorado klerikalizma. Duhovščina jo vlada absolutno. Vsa moč leži v duhovniških rokah, v vsem javnem in zasebnem življenju ima duhovščina prvo in zadnjo besedo — in kam je spravila to državo?

Kak blagoslov prinese klerikalizem kaki državi, kam jo pripelje klerikalizem, to nam predočuje članek „Inkvizicija v Barceloni“ iz peresa dr. Julija Bronte v Madridu, katerega je v svoji zadnji številki priobčila dunajska „Zeit“. Ta članek je tako poučen, da se nam zdi koristno, preložiti ga doslovno na slovenski jezik. Glasi se tako-le:

Iz velečastne panorame, ki jo daje opazovalcu na morju ob vznožju polkrožnega gorovja na morskem bregu ležeča Barcelona, zapazi se posebno na levi strani stoječa gorska trdnjava Montjuich, katera se dviga od zapada kakor iz globine vstajajoča glava velikanskega kita proti morju do višine 191 metrov in potem strmo odpade proti morju. Svobodoljubnega Katalonca navdaja pogled na mračno trdnjavo z grozo in studom, saj ga spominja sramotnih časov, ko je kastilski kralj Filip V. okoval Barcelono v železje in jej „z jarma“ (ex Montejugi) stopil na tilnik. Še ostudnejši značaj ne samo v očeh Barceloncev, nego tudi v očeh vsega izobraženega sveta je zadobil Montjuich, odkar so prišle v javnost nečuvne grozovitosti, ki so se za temi zidovi v novejšem času zgodile, in lahko je umevna želja, izrečena pred krat-

kim na shodu v Barceloni, katerega so se udeležili ljudje iz vseh stanov: naj se podere ta strašna trdnjava.

O dogodbah v Montjuichu se je že dosti pisalo. V Londonu, v Parizu in v Bruslju so nekateri tistih, ki so bili mučeni in potem pregnani iz dežele, obelodanili razkritja o strašnih misterijah te razupite trdnjave, ali v celoti ni svetovno časopisje tej žalostni stvari posvetilo zadostne pozornosti. Grozovite dogodbe bi se bile morale natančneje popisati, in javno mnenje inozemstva bi bilo moralo po svojem časopisju pritiskati na špansko vlado, da se doseže revizija montjuichskega procesa. To se ni zgodilo; izvzemši nekaj več ali manj energičnih člankov v časnikih in demonstracije na Trafalgar Square v Londonu se ni storilo ničesar, in tako žive montjuichski krvniki radi svojih izrednih zaslug vpokojeni in z redovi odlikovani brez skrbi, dočim umirajo v afričanskih močvirjih tisti nesrečniki, ki so bili obsojeni na dosmrtno ječo radi dejanj, katera so priznali na — natezalnici.

Kakor znano se je 6. junija 1896. l. mej procesijo vstajenja zgodil v Barceloni atentat, vsled česar je bila organizovana specialna policija, da zasledi in prime barcelonske anarhiste, in vsled česar so bile montjuichske kasemate premenjene v ječe. Vsled eksplozije bombe pri rečenem atentatu je bilo sedem oseb na mestu ubitih, ravno toliko jih je vsled dobljenih ran pozneje umrlo, kacijh 30 oseb pa je bilo težje ali laglje ranjenih. Radi tega je bilo aretovanih kacijh 400 oseb, anarhistov, socialistov, republikancev in svobodomislecev; bili so na sumu, da so storilci atentata ali sokrivci, a dasi se jim ni moglo čisto nič dokazati, so jih zaprli v Montjuich in tam strašno trpinčili. Končno je bilo pet teh nesrečnežev usmrčenih, 20 so jih poslali v afričanski bagnar, 100 pa so jih iztirali iz dežele. Vsled grozovitih anarhističnih hudodelstev, ki so se zgodila tekom treh let v Barceloni (omenjen bodi samo še atentat v Teatro Liceo, pri katerem je bilo 24 oseb ubitih, moških, žensk in otrok), so bile pač potrebne jako stroge represalije, ali nikdar in na noben način se ne da

s tem opravičiti tortura, katera se je na Montjuichu izvrševala sistematično iz krvoločnosti in nizkega koristolovstva, in povrh še nad mnogimi nedolžnimi.

Poprejšnja liberalna vlada je vsled razkritij, obelodanjenih v domačih in inozemskih listih, odredila revizijo montjuichskega procesa, in državni pravdnik najvišjega sodišča, don Filipino Sanchez Roman je radi inkriminiranih grozovitosti odredil strogo preiskavo. Ko pa je prišel na krmilo Silvela (Ta je strog klerikalec. Op. ured.), so preiskavo ustavili, in gotovo bi se ne bilo nikdar več o njej slišalo, da se ni pred nekaj tedni nekaj zgodilo, kar je svet zopet spomnilo na omenjene strahovitosti. S kolodvora v barcelonskem predmestju Klot je bilo izginilo nekaj zabojev blaga. Orožniški seržant Surroca in orožniški korporal Botas, slednji znan kot jeden mučilcev na Montjuichu, sta prišla železniškega delavca Oliva in sta ga hotela prisiliti, naj pripozna, da je storil rečeno tatvino. V to svrhu sta mu nadela instrument, s katerim sta mu zdrobila prste obeh rok. Oliva je vsled groznih bolečin padel v nesvest, a ko je prišel zopet k sebi, sta krvnika še bolj stisnila oklepaje, dasi je nesrečnik jokaje, ležec pred njima, prisegal na vse načine da je nedolžen. Počenjala sta tako več dnij z njim, dokler niso slučajno dobili pravega storilca. Zdaj sta Botas in Surroca izpustila svojo žrtev, grozeč mu, da ga zopet primeta, in da ga bodeta še grozovitejše trpinčila, ako kaj pove o tem, kar se je z njim zgodilo. Čim je bil Oliva izpuščen, se je dal zdravniško preiskati. Zdravnik je konstatoval, da je mož težko poškodovan: da ima zdrobljene prste, in da sta roki mrtvi, da se ne moreta gibati in da sta brezčutni. Stvar je prišla v javnost, demokratično časopisje je zagnalo velik krik, in ker je bilo javno mnenje sila razburjeno, sta prišla Botas in njegov tovariš pred vojno sodišče in sta bila obsojena na šest mesecev v ječo.

To je dalo povod novemu, jako živahnemu gibanju za revizijo montjuichskega procesa, v katerem je Botas igral tako žalostno vlogo. Ne samo v Barceloni, tudi v Madridu, v Valladolidu, v Bilbanu so bili shodi, ki so zahtevali revizijo. Sodi se, da

bodo republičanski poslanci v kratkem vlado radi te zadeve interpelirali in jo pozvali, naj reviziji ne dela težav, a najmočnejše bo vendar vplivalo, če spozna inozemstvo na Montjuichu storjene grozovitosti v njih polnem strašnem obsegu.

Dasi je pisatelj teh vrstic naslednja dejstva izvedel iz ust raznih oseb, ki so bile dolgo zaprte na Montjuichu, bi se vendar ne bil upal, jih navesti, da jih nista popisala dva španska lista „Vida Nueva“ in „El Progreso“, (katera sta bila na vladni ukaz seveda konfiskovana), in da njih popolne resničnosti ni potrdila prej omenjena preiskava državnega pravdnika.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 5. julija.

K položaju.

„Gazeta Narodowa“ je prinesla članek, katerega je spisal baje grof Dzieduszycki. Članek pravi, da bode moral poljski klub energično nastopiti proti onim elementom, ki delajo v klubu zgago ter onečaščajo z bedastimi brošurami zaupanje, katero uživajo Poljaki na desnici. Članek svari pred separatističnimi težnjami nekaterih desničarskih strank ter pozivlja vse desničarje, naj jim bo v sedanjem položaju glavni skupni interes držav. Vztrajnost in neuklonljivost premagata tudi nemško trmoglavost. — Dr. Začek pa je poročal v Prerovu svojim volilcem. Govornik je priporočal vladi radikalna sredstva, ustavno reformo in večjo energijo proti teatralnim grozjam in resničnemu fanatizmu. Dr. Začek meni, da se Thunova vlada ne bo mogla dolgo držati. Morda bo poskusila s kakim jezikovnim zakonom za češke dežele pomiriti levico, ali ta poskus bo neuspešen. V taboru levice ni najti več razsodnosti, nego vlada ondi gol fanatizem, ki teži neprestano za nadvlado in vsegamogočnostjo. Nemci svojega binkoštnega programa ne zapusté, s tem naj računa vlada in odločilni krog. Radikalnih sredstev in neizprosne energije Thunova vlada nima in noče rabiti, zato mora pasti slej ali prej. Jokali slovanski narodi za tako slabotno vlado gotovo ne bodo.

LISTEK.

Feminizem in ženstvo.

Spisal M. Juvančič.

(Dalje.)

III.

Narodi na nizki kulturni stopnji večinoma ne priznavajo ženskam nikakih pravic. Žena je moževa lastnina, nad katero ima neomejeno oblast. Večina divjih narodov azijskih, afriških, ameriških in avstralskih ne dela posebne razlike med ženo in robom. Ženska veljava raste vzporedno s kulturo. Grkinje in Rimljanke starega veka imele so že precejšen ugled. Vendar je bila tudi pri teh narodih žena možu še v vsakem oziru podrejena. Odkazan ji je bil poseben del hiše ali tudi posebna hiša (gynaecium), kjer je z ostalim ženstvom opravljala domače posle. Velikanski ugled imela je ženska koncem srednjega veka. Srednjeveško viteštvo se je pokoravalo brezpogojno ženski lepoti, katero so opevali neštevilni pevoči. S propadom viteštva pa propade tudi ves ta fantastični kult. Šele v 17. stoletju razvije se po vplivu francoske dvorne etikete nova vrsta galan-

terije, katero je močno podpirala romantična literarna smer. Brž ko počenja slabeta, opazimo tudi že porod ženske emancipacije, ki se zopet naslanja na realizem v literaturi.

Z gotovostjo sme se trditi, da so ženske vseh narodov in časov pomagale moškimi pri delu. Delitev dela med obema spoloma je obstajala povsodi in vselej. Seveda so opravljale ženske običajno druge posle nego moški. Kot mati in gospodinja se je pečala ženska seveda v prvi vrsti s takozvanimi domačimi opravili, z odgojo otrok, s kuhanjem, šivanjem, tkanjem itd.

Prva posledica socialnega propada, s katerim se ima boriti dandanes ves kulturni svet, je razpad rodbine. Ker se za žensko, osobito takozvanega srednjega stanu, le s težavo najde prilika, ustanoviti si domače ognjišče, mora gledati, da si na drug način zagotovi obstanek. Ženska emancipacija ni nič drugega nego boj za obstanek.

Po statističnih podatkih si služi v kulturnih državah danes dobrih 35 odstotkov vseh žensk svoj kruh v raznih poklicih. Čuden pa je pojav, da se prav v onih državah, kjer uživajo ženske največjo svobodo, razmeroma najmanjše število njih živi z delom svojih rok. Tako je bilo leta 1880. v Zje-

dinjenih državah le 10.7 odstotkov žensk, ki so delale v raznih poklicih. Na Angleškem delalo je 1891. leta 26.9 odstotkov vseh žensk, v Franciji istega leta 29.5 odstotkov. V Avstriji (tostran Litve) delalo je 1890. l. ogromno število 6.245.000 žensk, to je dobrih 51 odstotkov vsega avstrijskega ženstva.

Čim višje stoji narod z ozirom na materialno blagostanje, tem manje je število žensk, katere vporablja pri delu.

Žensko delo se plačuje povsodi mnogo slabše nego možko. Običajno dosega ženska plača le polovico, k večjemu dve tretjini možke plače. Kljub tej zadovoljivosti je vendar mnogo ženskega proletariata brez dela. Vsled nezadostne organizacije, za katero kažejo ženske sploh malo smisla in volje, dajo se delavke le prerade izkoriščati. Da bi v tem oziru ne bile tako slabe, moral bi marsikak milijonar osobje v svoji tovarni vsaj podvojiti ter mu zajedno zvišati plačo, vsaj za polovico. Tako pa dela šibko dekletce čisto od ranega jutra do trde noči in si ne prisluži toliko, da bi se moglo pošteno preživeti. Rešiteljica je potem bleda smrt ali pa — sramota.

Gotovo si bode ženstvo, ako bode delalo vztrajno, moglo v teku časa svoj položaj izdatno izboljšati. Toda, bode li kdaj

v smislu radikalnih zastopnikov ženske emancipacije moglo vspešno konkurirati v nizkih, kakor v liberalnih in višjih poklicih z moškimi? Je-li sploh to v ženski naravi?

„Že pogled na žensko telo“, pravi Schopenhauer, „nas uči, da ženska ni ustvarjena niti za težka duševna, niti za težka telesna dela. Naloga njenega življenja ni delo, temveč trpljenje, skrb za otroka in podložnost možu...“ In Jacq. G. Moreau (Histoire naturelle de la femme) piše: „Ako vpoštevamo svojstva ženskega organizma, iz katerega osobito izvira instinkt ženske, njene lastnosti in naravne zmožnosti, vidimo, da je njena narava podvržena mnogoštevilnejšim izpremembam nego možka, in da se žensko življenje, kakor so trdili mnogi zdravniki o življenju sploh, res da primerjati z dolgotrajno boleznijo, z vsemi njenimi različnimi stadiji, izpremembami in krizami. Krize in izpremembe so to, katere vzdržujejo vedno menjavo trpljenja in boleznij, živih vtiskov, krča in nemirnosti, in katerih vpliv in končne posledice mora vsakdo upoštevati, kdor hoče določiti naravo ženske ter vlogo in nalogo, katero ima igrati ženska v družbi. Rousseau ni prezrl teh fizioloških ozirov, ko je govoril o spolu, o katerem je bil kot pazen opazovalec in

Mirovna konferenca.

Mirovna konferenca se izvrši okoli 10. t. m. Ker pa hočejo delegatje velevlastij poslati svojemu vladam generalne akte konference, ostanejo zastopniki držav še do 20. t. m. v Hagu. Najvažnejši predlog Rusije, naj se določi efektivno stanje držav za pet let, je bil v prvi komisiji konference odklonjen. Švedski zastopnik je izjavil, da občutijo vsi delegiranci veliko tesnobo, ker so prisiljeni ta predlog odkloniti. Toda upati je, da se sprejme predlog na prihodnji mirovni konferenci, ter da bodo ideje ruskega carja končno vendar zmagale. Vsi ostali delegatje so govorniku živahno pritrjevali.

Kriza v Belgiji.

General Brialmont se je izrazil o položaju v Belgiji jako nepovoljno. Jedninstvo volilo predlogo. Seveda bi moralo ministrstvo potem demisionirati. Toda Van den Peereboom tega ne bo storil, dokler ga kralj ne prisili. To je kralj Leopold storil že opetovano, dasi so imeli dotični ministrski predsedniki tudi večino. Toda kralj Leopold zaupa sedanjemu kabinetu, ker je slabo informiran. Kralj je svojeglaven in noče poslušati poštenih in odkritosrčnih svetovalcev. General Brialmont meni, da bi moral kralj ministrstvo odpustiti ter razpustiti parlament. Nove volitve bi izdatno pomnožile moč liberalcev. Kralj je bistroumen mož, le slabe ministre in svetovalce ima. Odločiti se mora kmalu, sicer bo prekasno. — Vse je odvisno od izjave Van den Peerebooma in od odločitve kralja. Revolucionarja nikoli ne zadržijo, ne odločijo. Revolucija more bukni z pomnoženo silo. Manjši izgredi se itak dogajajo vsak dan. Več samostanov je bilo napadenih in mnogo klerikalnih uredništev porušenih.

Dreyfus na Francoskem.

Nova obravnava proti Dreyfusu se pred 31. julijem ne bo začela, ker je Dreyfus duševno jako onemogel in tudi teško govori. Ves nadaljni razvoj njegove afere mu je potem, ko je bil prepeljan na Vražji otok, ostal skoraj neznan. Esterhazyja baje niti ne pozna, Picquarta se spominja le nejasno. Tudi ni vedel do svojega prihoda na Francoski, kakšno vlogo so igrali proti njemu razni politični in generalni. Odvetnika Démange in Labori sta mu napisala kratko in jasno vse dogodke v njegovi zadevi tako, da bo mogel Dreyfus sprti pojasnjevati različne nejasnosti. Tajnika obeh odvetnikov ostaneta v Rennesu ter obiskujeta Dreyfusa drug za drugim. Protirevizionistični časopisi so postali prav redkobesedni in delajo le o bolehnem telesu Dreyfusa slabe dovtipa.

Položaj v Transvaalu

je še vedno jako resen. „Times“ poroča iz Johannesburga, da sta se ondaj promet in trgovina skoraj povsem ustavila. Zato pa želi narod, da bodi sedanjemu neodločnemu položaju čim prej konec. Vedno bolj se utrjuje prepričanje, da sporazumljenja med Anglijo in Transvaalom ne bo možno doseči, ter da je vojna neizogibna. V Pretoriji se vrše sedaj odločilne seje raada. Tudi v republiki Oranje se že oborožujejo in nabavljajo streljivo.

vnet pisatelj bolj nego kdo drugi govoriti poklican. „Bode li ženska“, pravi filozof, „mogla kdaj brez nevarnosti hipoma in zapored izpreminjati svoje življenje? Bode-li mogla menjati svoj temperament in svoj okus kot kameleon barvo? Bode-li mogla nakrat zapustiti skriti svoj delokrog in domače skrbi ter kljubovati vremenskim neprilikom, delu, težavam in nevarnostim vojne? Bode-li danes bojzljiva, jutri hrabra, danes nežna, jutri robustna?“ Omenjene izpremembe v ženskem organizmu morajo podobne prehode brezpogojno preprečiti.

Ako primerjamo žensko telo moškemu, vidimo, da je pred vsem manjše, da so mu forme sicer plastičnejše, a da niso tako krepke, mišičaste kakor pri moškem. Ramena so mu ožja, a trebušna otlina je širja, kar jemlje ženskem telesu mnogo arhitektonične lepote. Moška pljuča so dosti močnejša in snovna menjava je pri moškem bolj energična nego pri ženski, katero odlikuje zopet bolje razviti veliki simpatički živčni sistem. Vse to kaže že samo na sebi, da je gotovo prva in glavna misija ženske materinstvo in ne fizično delo. Tu tiči pa tudi gotovo glavni vzrok slabim vspehom konkurenčnega boja ženske proti moškemu. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Idrije, 4. julija. (Veselica delavskega bralnega društva.) Še smo živi! In ne bomo tudi tako kmalo umrli, kakor menijo naši nasprotniki! Dne 2. julija imela se je vršiti popoldniška veselica na vrtu g. Didiča, a nebo se je bilo z vso silo zoper nas zarotilo tako, da bi človek mislil, da tudi ono posnema naše nasprotnike, hoteč nam nameravano veselo preprečiti. Vzlic temu vršila se je zvečer ob 8. uri v gorenjih prostorih gostilne g. Didiča z izvrstnim vspehom. Prostori so bili do zadnjega kotička polni. Veselice je počastilo med mnogim občinstvom tudi več gospodov c. kr. uradnikov, gosp. župan in mnogo meščanov, drugi gospodje uradniki so pa svojo odsotnost opravičili radi slabega vremena. Točke vspeveda, tamburanje kakor petje, vršile so se v občo zadovoljnost navzočega občinstva in gostov. Res, čuditi se mora človek požrtvovalnosti pevcev in tamburašev, ki se s tako vstrajnostjo udeležujejo vaj, da morajo kaj tako izvrstne delati ob tistem. Pohvalno omeniti mi je tudi društvena kapelnika gg. A. Blažiča in I. Ferjančiča, katera sta kos svoji težki nalogi pripravili delavce tako dobro izvežbati. Čast jima! Po vspevedu vršila se je prosta zabava, ki je trajala do jutra. Na občno željo ponavlja se ves vspeved zadnje veselice prvo nedeljo, ko bo ugodno vreme, na vrtu omenjene gostilne. Želeti je od strani občinstva, kakor tudi od strani inteligence, da bi se bolj brigali za to prekorizno društvo, in toliko ustravljeno za obrazbo delavcev, ki ki je ustanovljeno na narodni podlagi. Društvo ima ogromne stroške, dohodkov pa nikakih drugih, kakor le mesečno svojih členov, zatorej je dolžnost Vaša, da ga po svoji moči podpirate, zakaj v njegovi sredi pogrešamo marsikaterega, ki se pristopa v društvo delavcev. Le ako bodo delavci videli, da jih ljubite, se bo toliko bolj utrdila vez, ki jih veže z narodno stranko, in ni se bati, da bi se pogreznili v močvirje klerikalizma ali soc. demokracije. Klerikalci so že davno prerokovali pogin društva, a viditi je, da se njih želja še ne bo tako kmalu uresničila. To preprečiti mora biti tudi sveta dolžnost vsacega zavednega rodoljuba!

Iz Zagorja ob Savi, 3. julija. (Izvanredni občni zbor „Posojilnice“.) Ker g. Sterle v svojem „Poslanem“ z dne 2. junija t. l. še vedno trdi, da je bilo v drugem računskem sklepu črtano 61 kron raznih stroškov, sklicalo je načelstvo izvanredni občni zbor, pri katerem naj bi dokazal g. Sterle svojo trditve.

Pri zboru je bil tudi 24 združitev in prisostval je tudi revizor „Zveze“, gospod Franjo Jošt.

Ko predsednik g. Mauer konstatuje sklepčnost, poziva za združitev gg. Hrastelja, Pavliča in Poljšaka naj pregledajo in primerjajo svote, izkazane v glavni knjigi, v knjigi dohodkov in stroškov ter v prvem in drugem računskem sklepu. Po natančnem pregledovanju in primerjanju so se združniki prepričali, da se svote popolnoma ujemajo. Prepričali so se tudi, da svota 61 K 27 vin. raznih stroškov ni vpisana v nobeni knjigi, in ako bi bila ta svota v prvem računu postavljena v denarnem prometu (kamor morajo priti razni stroški) bi se s svoto, ki je izkazana v drugem računskem sklepu in v knjigi stroškov, nikakor ne mogla ujemati, in stanje blagajnice koncem l. 1898. bi ne moglo biti isto, kakor je v glavni knjigi izkazano in prenešeno. Gosp. Sterle je bil kot dolžitelj s priporočenim pismom k tem zboru vabljen, a ni prišel, pač pa poslal gg. Mauru in Modicu jako obširno, pismeno izjavo, v kateri pa govori samo še o „spremenjenem računu“ in ne več o „črtanih raznih stroških“.

Izvanredni občni zbor je na predlog združnika g. Firma na podlagi izjave združnika, ki so pregledali knjige in računski sklepi, gg. Mauru in Modicu izrekel zaupnico ter obsodil neopravičeni napad g. Fran Sterleta.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. julija.

— Osebnosti. Gg. dr. Fran Koprivnik in Anton Dokler v Kranju sta imenovana profesorjema na

gimnaziji v Kranju. Nadučitelj v Pragi g. Vaclav Srp je imenovan glavnim učiteljem na učiteljski v Ljubljani. Učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani gosp. Ivan Janežič in učitelj na mestni deški ljudski šoli v Ptujju g. Fran Suher sta imenovana vadničnima učiteljema v Ljubljani.

— Županovi banketi. Gospod župan Hribar je povodom svoje zaprisege prireditelj troje dinéev. Prvi se je vršil v ponedeljek na županovem domu. Udeležili so se ga deželni predsednik baron Hein, deželni glavar Detela, deželnosodni predsednik Levičnik; knezoškof dr. Jeglič, finančni ravnatelj dvorni svetnik Lubeč, predsednik zdravniške zbornice dr. vitez Bleiweis, predsednik notarske zbornice Gogola, predsednik odvetniške zbornice dr. Mosche, predsednik kranjske hranilnice Luckmann, predsednik mestne hranilnice Petrič in predstojatelj gg. Guttman. Včeraj, v torek, so bili županovi gostje občinski svetniki. Diné se je vršil v letnem salonu hotela pri Maliču. Poleg župana se ga je udeležilo mnogo občinskih svetnikov, trije mestni uradniki in zastopnik časopisja. Prvo napitnico je izrekel podžupan dr. vit. Bleiweis, ki je povdarjal soglasnost zopetne izvolitve župana Hribarja, rekši, da je velik del županovega programa že izvršen in da bo odsej obč. svet bolj konservativen, kajti to, kar je izvršiti, je nekako bolj program bodočnosti. Obč. svet je pokazal, da je delaven in ne zaspan. Govornik je zagotovil župana, da mu bo obč. svet rad sledil pri njegovih prizadevanjih in zaklical: Bog živi župana! Župan Hribar je s zadovoljstvom vzel na znanje podžupanovo izjavo, da mu bo obč. svet sledil. Rekel je, da program, ki ga je razvil pred tremi leti, in ki ga je obč. svet popolnil, obsega vse, kar je v sedanji dobi sploh mogoče napraviti. Kadar bo to izvršeno, nastane doba konservativnega gospodarstva. Po potresu je bil čas napeti vse sile, tedaj se je moralo delati za hitri razvoj mesta. Župan je napil beli Ljubljani in najstarejšim obč. svetnikom: drju. vit. Bleiweisu, drju. Staretu, Gogoli, Kleinu in Velkavru. Govorili so še ravnatelj Šubic, ki je napil gospe županič, dr. Hudnik, dr. Požar, Senekovič, Tosti, Lenče, Prosenč, ki je napil drju. Staretu, Turk, Pavlin, Klein, Svetek, Žužek in končno še župan Hribar. Danes so mestni uradniki županovi gostje.

— Občinski svet ima v četrtek, dne 6. julija t. l., ob 6. uri zvečer v mestni dvorani sejo. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročila o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1898. in inventarju mestne imovine koncem leta 1898.; o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za l. 1898. in o imovini tebožnega zaklada koncem te dobe; o računskem sklepu in o inventarju zaklada meščanske imovine za leto 1898.; o računskem sklepu in o inventarju ustanovnega zaklada za l. 1898.; o prošnji hišne posestnice Terezije Male na Sv. Petra; cesti št. 42 v zadevi 3° nega; o gradnji nove mestne ubožnice; o komende nemškega viteškega reda prošnji za parcelacijo Mirja; o Gustava Stédrega prošnji za spremembo parcelacije njegovega sveta ob Tržaški cesti; o Iv. Dejaka prošnji za parcelacijo sveta Auerjeva dedičev ob Dunajski cesti; o uredbi prostora pred nunsko cerkvijo; o ofertni obravnavi za asfaltne tlakove, ki se imajo po mestu položiti; o Albert Samassovem prizivu proti odprtji Tesarskih ulic; o ugovorih tvrde G. Töniesove in posestnika Josipa Koutnega proti parcelaciji in proti regulaciji mesta na zahodni strani Dunajske ceste proti Spodnji Šiški; o dopisu c. kr. deželne vlade zaradi prispevka k zgradbi novega šentjakobskega mostu; o prošnji učitelja Frana Črnagoja za zvišanje remuneracije za pouk v deških ročnih delih; o podelitvi štirih ustanov za učence obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani; o porabi dotacije na mestni nemški deški ljudski šoli za šolsko leto 1898./99.; o nakupu Rutar-Orožnovega stenskega zemljevidke Lvstodske šole; o zgradbi mitniškega poslopja na voglu Bleiweisove in Marije Terezije ceste; o prošnji nekega mestnega uradnika za šesttedenski dopust.

— Na gimnaziji se vrše že zopet preiskave, ki kaj čudno označujejo posto-

panje nemških profesorjev napram slovenskim dijakom. Že večkrat smo omenjali in priporočali literarni dijaški list „Novo Nado“, ki je izhajal v Zagrebu. Da bi se ta list, ki je imel strogo literaren smoter, razširil tudi med Slovenci, so priredili hrvatski dijaki v Ljubljani shod, in povabili slovenske srednješolce. Slovenci so se odzvali v obilnem številu temu vabilu in posetili shod, kjer se je razpravljalo o „Novi Nadi“ in nje razširjanju. Koncem velikih počitnic so se zbrali dijaki v drugič in sklenili se naročiti na „Novo Nado“. — List je izhajal le pol leta, potem je vse zaspalo in stvar je bila pozabljena popolnoma. Po preteku petih mesecev so izvedeli za ta dva shoda nekateri nemški profesorji, ki so začeli z vso energijo na lastno roko preiskavati in prisilili tako učiteljske zbornice k nadaljnjem postopanju. Značilno je za nemške profesorje, da se dotikajo ostare stvar, ki je spida v železki konec političnega, bismarkovskega društva real-skih dijakov, in zato pazijo na vsak gibljaj slovenskih srednješolcev, želeč se osvetiti. Najžalostnejše je pač to, da pretiravajo vsako najmanjšo stvar, da skušajo napraviti iz muhe slona in da opozore s tem tudi vlado. Te vrste smo zapisali, ker krožijo kaj čudne vesti o „Novi Nadi“ in njenih visokoletečih političnih idejah in, konstatiramo le, da je imela „Nova Nada“ samo literarne namene.

— Nemški nacionalc A. Moro bodoči učitelj slovenske mladine v Gorici. Dodatno k naši sobotni notici omenjamo še, da je imel deželni šolski svet goriški mnogo boljših učiteljev na razpolago, nego je ta nemški nacionalc, kajti prosili so tudi taki učitelji, ki so izprašani za meščanske in obrtne šole in imajo sploh dobro kvalifikacijo. Toda deželni šolski svet je to popolnoma prezrl, kar na noben način ni prav. Čemu pa se trudijo učitelji in delajo težke izpite, ali morda za zabavo in kratek čas? Gotovo ne, marveč zato, da bi jim kedaj kaj koristilo. Tako postopanje ni pošteno in je le obžalovanja vredno, da ima protekcija prednost pred zaslugami in zmožnostmi. Upamo, da slovenski poslanci goriški tega ne bodo mirno gledali in držali križem rok, marveč poskrbeli, da se prepreči Morovo imenovanje in se ta služba podeli možu, ki ima vse sposobnosti za njo.

— Vladika J. Strossmajer je podaril 50 gl. za „Vodnikov dom“ in počastil šišensko čitalnico z lastnoročno pisanim listom, ki se glasi: „Moja mila gospodo! Šaljem Vam 50 for. na Vaše plemenite svrhe, želeč iz svega srca, da sve ono postignete, što Vam duša, i u ime krasnoga Vašega naroda, i u ime Vaše, i Vaših plemenitih obitelji želi. Sa štovanjem J. J. Strossmajer, vladika.“

— Veledušna ustanova. Zaslužni slovenski rodoljub, gosp. dr. Josip Stare, je daroval 15.000 gl. za napravo dijaške ustanove. Slava mu!

— Šentjakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda najuljudnejše vabi vse častite člene in prijatelje k peti sv. maši, katero bo daroval prečestiti gospod župnik Vrhovnik dne 7. julija ob sedmih zjutraj v Trnovski cerkvi na čast blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu.

— Vstopnice za dirko, katera se bo vršila v nedeljo ob 5. uri popoldne, dobivajo se od jutrišnjega dne v trafiki gosp. Šešarka v Šelenburgovih ulicah. Slavno občinstvo naj si vstopnice, seobno za se-deže čimpreje preskrbi, kajti zanimanje za dirko je veliko in utegnile bi kmalo poiti vstopnice. Training vrši se vsak dan od 6. do 8. ure zvečer in mnogobrojno občinstvo z zanimanjem zasleduje napredovanje naših domačih dirkačev. Kakor čujemo, prijavilo se je k dirki večje število znanih dobrih hrvatskih dirkačev in istotako iz Štajerske in Primorske. Dirka bo torej zanimiva. Konec prijav je danes ob 8. uri zvečer.

— Pevskega društva „Ljubljane“ na dne 9. t. m. nameravana vrtna veselica preložila se je na 16. julija, kar je odbor radi togosti sklenil, da je členo mogoče sodelovati, oziroma udeležiti se dirke kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“.

— Iz Spodnje Šiške se nam piše: Sv. Cirilu in Metodu na čast prižge šišenska čitalnica v četrtek ob 9. uri na hribčku nad Šiško „kres“.

— Iz dijaške in ljudske kuhinje. Kakor se nam poroča, počastila sta včeraj dopoldne gospod župan Hribar in soproga njegova tukajšnja dijaška in ljudska kuhinja s svojim obiskom. Pozdravil ju je društveni predsednik g. Dreise na čelu odbora in gospej, ki upravljajo kuhinjo, na kar je gospod župan odgovoril, da bode vselej drage volje podpiral ta eminentno humanitarni zavod, ki tako blagodejno deluje v prid revnim dijakom in sploh v prid ubožnim slojem našega prebivalstva. Za tem ogledal je gospod župan prostore dijaške in ljudske kuhinje, okusil jedila, ki so se ravno delila obiskovalcem ter se jako laskavo izrazil o uredbi zavoda. Pred odhodom zahvalil se je sedmošolec Novak gospodu županu za obisk ter izročil buquet gospej županji. V društvene namene poklonil je gospod župan znaten znesek 50 gld.

— Deklamatorično-humoristični večer, ki ga je priredil včeraj v mali dvorani „Narodnega doma“ hrvatski gledališki umetnik g. Žiga Varjačić je vspel primerno razmeram prav dobro. Zbralo se je mnogo tukaj živečih Hrvatov, da pozdravijo svojega rojaka, a tudi Slovencev (poslednjih bi bilo pač lahko došlo nekaj več). Gosp. Varjačićovo predavanje je počastil tudi g. župan Hribar ter se je izrazil prav povoljno. Občinstvo, mej katerim je bil dobro zastopan krasni spol, je z živim zanimanjem sledilo vsem točkam, resnim in humorističnim, katere je g. Varjačić prednašal deloma v maski, vsako primerno različnemu značaju s pretresujočo realstiko, fino nuancirano, z izrazovito mimiko in krepkim naglasom in karakteristično deklamacijo. Po vsaki točki izražalo je občinstvo z živahnim aplavzom svojo zadovoljnost. Iz prijaznosti so sodelovali tukajšnji hrvatski tamburaši, ki so neumorno udarali prav čvrsto mej odmori in želi tudi glasno priznanje. Skratka bil je prav prijeten in zabaven večer, ki ga nam je priredil umetnik bratskega naroda hrvatskega.

— Rudolf Inemann, režiser slovenske drame, je igral v soboto v praškem narodnem gledališču vlogo Shylocka z velikim, jako častnim vspehom. Praški listi priznavajo gosp. Inemannu soglasno, da je pravi umetnik. Občinstvo je slovenskemu gostu zlasti v zadnjem dejanju viharno ploskalo. — V četrtek nastopi g. Inemann v vlogi Jana Vyrave.

— Izlet „dolenjskega Sokola“ v Št. Jernej bo dne 9. julija t. l. Prejšnje odobrovanje poročilo je popraviti v toliko, da bo prosta zabava s koncertom na vrtu gostilne gosp. Leop. Bučarja „pri Poldetu“ in ne kakor prej rečeno „pri Majzelju“.

— Gasilno društvo v Trebnjem je dne 2. t. m. slovesno praznovalo blagoslovljenje novega gasilnega doma in gasilnega orodja.

— Narodna čitalnica v Kamniku napravi svoj prvi kres v proslavo sv. Cirila in Metoda v četrtek, dne 6. t. m. zvečer ob polu 9. uri na razvalinah Malega grada. Prižgal se bode bengalični ogenj in spuščali se bodo raketi.

— Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah priredi v gostilni g. Ivana Avsenika v Begunjah v nedeljo, dne 9. julija tombolo, kateri sledi prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Darila za tombolo se hvaležno sprejemajo. Čisti dohodek je na menjen za društvene potrebe.

— Ujeta beguna. Železniški orožniki so ujeli radi roparskega umora in raznih tatvin zasledovana vojaška beguna Frana Mlakarja in Alojzija Jankowskega. Našli so pri njima več ukradenih stvari.

— Misteriozna dogodba. Iz Studenice se nam piše: V skritem in senčnatem kotu zaraščenega Boča je za trgov Studenice samostan takozvanih Elizabetink. Samostan se imenuje „Maria Gnadenbrunn“. To samostansko zidovje je čuvalo že pred stoletjem pobožne sestre; tačas so imele še brate cistercijane v bližnjem zajčkem samostanu za sosede. Za cesarja Jožefa sta se morala oba samostana izprazniti. Med ljudstvom, ki je tlačnilo tema dvema samostanoma, še živi povest o velikem zaboju, katerega sta prenašala po dva podložnika iz samostana v samostan, a se jima je enkrat navidezno nekaj v njem potrl, ker je začelo močiti iz njega. Šele ženski glas iz zaboja ju je pomiril, da nista v obupu vsega skupaj v ribnik vrgla. No, pa to je sedaj bajka! Pred kakšnim deset-

letjem začutilo je zopet nekaj nemških devic potrebo po samoti. Kupile so na pol podrto zidovje, napravile obširno in okusno poslopje in pričelo se je idilično življenje v tem zapuščenem gorskem kotičku. Seveda so prikupile tudi ogromno posestva. „Gnadenbrunn“ je zopet oživel, v cerkvi na koru so se zaslišali nemški psalmi. Redovnice so dveh kategorij. Nižje, ki so prinesle manj premoženja, opravljajajo delo dekel ter dninaric na lastnem zemljišču s kmetskimi dekleti in fanti zajedno. Višja vrsta je belkasto oblečena, te so petične in nič ne delajo, ampak samo molijo. Predstojnik je bil v začetku neki mlad nemški duhovnik, ki je imel glavni posel spovedovanja nun. Pa dasi je kraj čudno odmaknjen svetu, in prebivalstvo fanatično zaljubljeno v samostansko svetost, začele so se vender širiti razne govorice. Spovednik je odšel, a nadzorstvo čez samostan in nune je bilo poverjeno domačemu župniku. Istočasno s spovednikovim odhodom pa je začelo zapuščati tudi neko mlado nuno poprejšnje zaupanje v neusahljivi „Gnadenbrunn“. Ubežala je nekega dne ter se hotela skriti v neki trški hiši. Samostanski najemniki — krepki fantje — so jo vender ulovili ter jo pritirali nazaj v svetišče. Otožnost je ni zapustila. Nekega dne se je z drugega nadstropja vrgla skozi okno na dvorišče ter si zlomila obe nogi. Poljčanski zdravnik N. je bil poklican ter ji obvezal nogi. Drugič pa ga že niso nune pustile več blizu, češ, bolnico so oddali nekam v zdravilišče. Ljudstvo pa neče v to verovati, temuč si pripoveduje, kako so od onega časa premržena okna na samotni sobi dan in noč zagrnjena ter da je slišati turbno stokanje. Iz samostana samega pa se je razširila vest, da mora biti mlada nuna priprta, ker nori. Ali pa smejo imeti redovnice v samostanu na lastno roko — norišnico? Kaj pa se da med pobožnim ljudstvom vse pokriti s samostansko — integriteto!

— Svarilo izseljencem v Ameriko. Ameriška vlada zavrnila je 1860 izseljencev nazaj, ki so bili večinoma s Hrvatskega in Kranjskega po agentu Nodariju v Vidmu na Laškem odpravljeni v Ameriko. Mnogo je bilo takih, ki niso imeli sploh potnih listov, ali pa samo nezadostne legitimacije. Izseljenci naj se ogibajo tujih agentov, ki jih ne poučijo prav in se naj raji obrnejo do domačih zastopnikov koncesioniranih parobrodskih družeb v Ljubljani, kakor so „Red-Star-Linie“ in „Severonemški Lloyd“. Izseljenci, ki so se morali vrniti, izgubili so ves denar, katerega so plačali za vožnjo in so prišli v grzni bedi nazaj v domovino.

— Nesreče. Na Belčevrhu je padla 23letna Barbara Ivanič v jamo, katera je bila polna deževnice, in je v njej utonila. — V Bajhovcu pri Trebelnem pa je v večji mlaki utonil 21letni božjastni Anton Selak.

— Samomor. 59letni berač Anton Krašovec se je v Hrastovljah na nekem skednju obesil.

* Na Vražjem otoku. Ko so vprašali Dreyfusa, kaj je pretrpel na Vražjem otoku, je odgovoril: „Tega si ne more nihče predstavljati. Ukaz, da so me ukovali v verige, me je rešil. Takrat sem bil tako slab, da sem prosil Boga, naj me pokliče k sebi. Toda ker so me trpinčili toli barbarsko, da bi me ugonobili, sem napel vso svojo energijo, da sem se rešil“. Démangu je dejal: „Bil sem zelo bolan in večkrat sem blédel. Moj um in moj spomin sta otemnena, a se bodeta že zopet okrepčala“. Dreyfus je vsled grozne vročine na Vražjem otoku večkrat omedlel, nekaj vojakov je ondi celo umrlo radi solnčarice.

* Duhovnika strela ubila. Iz Bele Cerkve v južni Srbiji je jahal ondotni duhovnik v vas Brezovce. Med potjo pa ga je prehitel vihar. Duhovnik je jahal v največjem diru, da bi ušel plohi, tedaj pa je v darila strela vanj in konja ter ju obžgala. Oba sta obležala mrtva.

* Najela morilca soproga. Dne 29. maja minolega leta se je omožila posestnikova hči Roza Pankiewicz s posestnikom Matijo Soltorskim, ki pa je že 4. sept. umrl. 19letna soproga je najela za 300 gld. zidarja Lebedinskega, da je moža ustrelil, ga polil z nafto ter ga zažgal. Žena je peljala sama moža na morišče in sama je prinesla tja tudi nafto. Smrtno ranjeni in goreči mož se je valjal v smrtnem boju, ko so ga zagledali potniki z vlaka. Vlak so ustavili,

tekli k Solto rskemu ter pogasili nafto. Nesrečnež je venderle umrl. Žena in zidar sta bila obojena na vislico.

* Nesreča vsled eksplozije. Iz Stolnega Belegrada javljajo: V soboto popoldan je v kleti trgovca Leopolda Reinitza eksplodiral bencin, in sicer s tako silovitostjo, da je prodrlo strop kleti, nad katero je bila prodajalnica. Mnogo oseb, ki so bile baš pri trgovcu, je padlo vsled tega v klet. Uradnik Koloman Geiger je bil tako ranjen, da je na mestu umrl; več drugih oseb pa je smrtno nevarno ranjenih. Poslopje se je užgalo. Škode je nad 150.000 gld.

* Vezuv bljuje. V torek so začela kar nakrat padati po mestu Pompeji kakor v gostem dežju žareča telesca, tako da se je mnogo oseb le z urnim begom moglo rešiti. Vezuv zopet bljuje.

* Nemška temeljitost je slavno znana, in Nemci so nanjo silno ponosni. Zgled te velike čednosti je dala nedavno neka pruska občina, katero je bilo vprašalo glavarstvo, ali še živé stariši nekega vojaka. Občinski župan, stara, pristno nemška grča, je odgovoril uradno tako-le: „Stariši so umrli, zlasti oče. Ali mati še živi, se ne more reči, eventualno se jo mora vprašati.“ — Glavarstvo je bilo ob tem vzo rno temeljitem odgovoru zadivljeno, in navdušeno je vzkliknil ondotni glavar: „Noch ist Preussen nicht verloren!“

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 5. julija. Govori se, da se začno pravni poskusi, katere namerava vlada, začetkom meseca septembra.

Dunaj 5. julija. „Arbeiter-Zeitung“ prijavlja na čelu lista poziv, s katerim sklicuje socialnodemokratske delavce na demonstrativen sprehod po Ringu, ki se naj uprizori jutri po 7. uri zvečer. Demonstracija je naperjena proti županu Luegerju, podžupanu Strohbachu in državnemu poslancu Steinerju, ki so vse delavstvo na surov način zasramovali. Za ponedeljek so socialni demokratje sklicali 21 volilnih shodov.

Dunaj 5. julija. Pred dvema dnevo ma je bila tukaj umorjena imovita uradnikova vdova, 65letna Preussensand. Umor so šele danes zasledili. Morilec je baje neki trgovski pomočnik Häckel. Vsa stvar še ni povsem pojasnjena.

Budimpešta 5. julija. V današnji seji poslanske zbornice je Széll odgovoril na Ugronovo interpelacijo, kako to, da zastopajo ruski pooblaščenca na konferenci v Hagu tudi Črno goro. Széll je pojasnil, da je tudi avstrijski rezident na Cetinju zastopal že različne države, in da je tudi že Avstrija svoj čas na raznih kongresih zastopala Črno goro.

Lipško 5. julija. Nemška dijaška zveza je sklenila, delati na to, da se vpiše na praško vseučilišče kar mogoče visokošolcev iz Nemčije, da pride nemstvo v Pragi in zlasti nemško vseučilišče do večje veljave.

Pariz 5. julija. Zasedanje parlamenta je bilo včeraj zaključeno.

Bruselj 5. julija. Opozicija je dosegla popolno zmago. Razburjenost v deželi je bila že tako visoko narasla, da so jele pokati petarde, in da so delavci v Houdengu poskusili hišo necega klerikalnega hujskača z dinamitom razstreliti. Z vseh strani je včeraj zjutraj prihajalo delavstvo v Bruselj, pripravljeno na revolucijo. Vlada je nekaj časa nameravala se ustavljati opoziciji. Sklicevala je z vseh strani vojaštvo in orožništvo v Bruselj, dasi bi tega brez dovoljenja parlamenta ne smela storiti, a videč, da se na vojaštvo ni zanašati, da prehajajo meščanske garde trumoma v tabor opozicije, tako da bi oborožena moč ne bila kos delavskim in meščanskim bataljonom, se je vdala. V populudanski seji parlamenta je ministrski predsednik Peereboom nasvetoval, naj se vsi na volilno reformo nanašajoči se predlogi odkážejo posebnemu odseku, v katerem naj bodo zastopane vse stranke. V imenu združene opozicije je Vandervelde pritrdil vladnemu predlogu, povdarjaje, da je vlada s tem umaknila svoj predlog, da je ta predlog pokopan. Naj se zgodi kar hoče, je dejal govornik, meščanstvo in delavstvo je združeno v

jedno celoto in bo odslej složno postopalo. Zbornica je sprejela vladni predlog. Opozicija je po seji izdala oklic, v katerem pravi, da je javno mnenje vsled svoje nepremagljive eneržije doseglo veliko zmago. Volilna reforma Peerebooma je uničena, nameravani državni preobrat je preprečen, in opozicija ko skrbela, da se pred novimi volitvami volilni red ne premeni. Če opozicija to doseže in če pojde pri novih volitvah združena v boj, potem bo v Belgiji konec klerikalni vladi. V Bruselju je zavladal mir. Ljudstvo praznuje na slovesen način svojo zmago nad klerikalizmom.

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenjev.)

(Dalje.)

XIII.

Ali kam se naj obrnem? Megla me je obdajala od vseh strani. Na pet, šest korakov se je še moglo kaj razločiti — potem pa se je zgostila v mehke, bel zid. Obrnem se na desno in krenem po cesti proti vasi, ki se je tu končala; mejna kočja je bila predzadnja.

Tam se je pričelo pusto polje, kjer je le tu in tam stal kak grm. Za poljem, kake četrte vrste za vasjo je bil mal, brezov gozdič, katerega je močila ista vodica, kakor je nekoliko nižje tekla za vasjo. To vse mi je bilo dobro znano, ker sem vse večkrat ogledoval po dnevi, a zdaj nisem mogel razločevati ničesar. Samo po tem, kjer je bila megla gostejša in bolj bela, sem zamogel uginiti, kje se svet nagiba in kje je vodica. Luna je bila videti samo kot blede pega na nebu, njena luč pa ni kakor prejšnjo noč imela moči, da bi prodrla dehtečo in gosto megleno zaveso.

Stopim na polje in poslušam: nikjer niti najmanjšega glasu. Samo sljuke so se od časa do časa oglašale.

„Teglev!“ kličem. „Ilja Stepanovič! Teglev!“

Moj glas je zamrl okrog mene brez odmeva, kakor bi ga zavirala megla, prodirati dalje.

„Teglev!“ ponovim.

Nihče ne odgovori.

Stopam kar naravnost dalje. Dvakrat se zadenam ob neko ograjo; enkrat bi bil skoraj pal v jamo in potem toliko da nisem telebnil na kmetskega, na tleh ležečega konja ...

„Teglev, Teglev!“ kličem.

Nenađoma začujem ne daleč za seboj slaboten glas.

„Tu sem ... kaj mi hočete? ...“

Hitro se obrnem ...

Pred menoj stoji Teglev gologlav in pobešenih rok. V obraz je bil blede, oči pa so se mi odzdevale živahneje in večje kot navadno ... sopol je globoko in težko skozi na pol odprta usta.

„Hvala Bogu!“ vskliknem v veseli razburjenosti ter ga primem za obe roki ... „Hvala Bogu! Dvomil sem že, da vas najdem ... Ali se ne sramujete, da me tako prestrašite? Kako more vam kaj takega priti v glavo, Ilja Stepanovič?“

„Kaj mi hočete?“ ponovi Teglev.

„Kaj hočem ... najprej hočem, da se vrnete v menoj domov, potem želim, ne, zahtevam od vas, da mi kot prijatelju takej odkrijete, kaj naj pomeni tako obnašanje vaše in pismo na poveljnika! Morda je vas v Petrogradu zadelo kaj nepričakovanega.“

„V Petrogradu sem našel samo to, kar sem pričakoval“, odgovori Teglev, ne ganivši se z mesta. (Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Avguštin Kos, pevovodja v Krškem, nabral v veseli sobotni družbi pri „Johanci“ 3 K kot darilo za izbornu gimnastiška predavanja krškega klovna „Ivana groznega“ s škatljami za cigarete s pomočjo svojega sluga Amzelca. Zopetno nabral 3 K v veseli družbi krških krokarjev in samec pri odhodu naše „Zalke“ v Ameriko! Kanarček, Vidmarški, Zdravko Silvin, Tone Boršajnljiv, Francelj Gospodov, Amzelc kantušminister, Vinko Tržiški, Ivan grozni. Skupno 6 K. — G. Franc Košar v Mariboru 2 K 40 v., nabral g. J. Rebol v veseli družbi pri „Bierkónigu“ po zaključbi občnega zbora „Bralnega in pevskega društva „Maribor“. — Skupaj 8 K 40 vin. — Živel darovalci!

Za Prešernov spomenik: Gosp. Franjo Turk v St. Paulu v Braziliji 10 K (po g. Gregorju Pikelu v Postojini). — Živio vrli rodoljub, ki tudi is danje Brazilije prinaša svoj domorodni obolus na oltar domovine!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravičeno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po pošt-nem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 skatljici se ne pošljeta. 3 (59-9)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. julija: Jožef Lilek, umir. žel. uradnik, 82 let, Marije Terez. cesta št. 9, ostarelost. — Vaso Popovič, črkostavčev sin, 4 mes, Prule št. 10, sušica.

Dne 3. julija: Ivana Dolinšek, kmetovalčeva hči, 9 mes., Illova št. 5, kron. črev. in želodčni katar. — Ivana Lesar, zasebnica, 68 let, Vodmat št. 92, vodenica. — France Možina, kurilčev sin, 16 mes., Vodmat št. 69, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 29. junija: Marija Leskovec, dnarica, 70 let, ostarelost.

Dne 30. junija: Ana Jenko, kajzarjeva hči, 5 dni, življenska slabost. — Ana Poženel, delavčeva žena, 43 let, vnetje črev.

Dne 1. julija: France Cirman, gostač, 60 let, pljučni edem.

Dne 2. julija: Edvard Götz, steklar, 29 let, vnetje možganske mreže.

Meteorologično poročilo.

Vlätina nad morjem 306,3 m. Srednji srčni tlak 736,0 mm.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
4.	9. zvečer	735,0	14,6	sl. sever	jasno	0,3 mm
5.	7. sjutraj	735,7	12,7	sr. svzhod	pol. oblak.	
	2. popol.	734,5	22,6	sr. svzhod	pol. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura 15,9°, nor-male: 19,3°.

Dunajska borza

dné 5. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld.	65 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	35
Avstrijska zlata renta	119	30
Avstrijska krona renta 4%	100	35
Ogerska zlata renta 4%	119	10
Ogerska krona renta 4%	96	35
Avstro-ogerske bančne delnice	909	—
Kreditne delnice.	380	—
London vista	120	52 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	97 1/2
20 mark	11	78
20 frankov	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	65
C. kr. cekini	5	87

Vse vrednostne papirje preakrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Za srčno sočutje o boleznih kakor tudi ob smrti naše iskreno ljubljene, nepo-zabne matere, stare matere, tašče in tete, gospe

Ivane Lessar vdove Kregar rojene Ableitner

kakor za prekrasne vence in udeležbo sprečevati izrekamo sv. Petrom posebno prečastiti duhovščini Sv. Petra, gg. goslovcem, gospodom in gospem, kakor tudi vsem sosedom in drugim udeležencem svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 5. julija 1899.

(1234) **Žalujoči ostali.**

Trgovski učenec

se sprejme v trgovini z mešanim blagom L. Fürsager v Radovljici.

Prodajalka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, želi svoj sedanji prostor spre-meniti.

Ponudbe do 15. t. m. na upravništvo „Slov. Naroda“. (1229-1)

Intelligenten moß

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter tudi računanja, želi do-biti kako službo v Ljubljani ali na deželi.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Nar.“ pod „služba“. (1217-2)

Popolnoma izurjenega koncipijenta

oziroma

notarskega kandidata.

Anton Šlamberger

c. kr. notar v Kranji.

(1213-2)

Iščem

veliko, suho skladišče

kakor tudi

učenca.

(1220-2)

Josip Petrič

trgovina s papirjem v Ljubljani.

Gostilna

v Borovnici

dobro obiskovana

se daje v najem ali na račun.

Več pove Ivan Majaron, posestnik v Borovnici. (1232-1)

Svarilo!

Ker je moja žena Antonija Senčar v teku jednega leta pri dvajsetih krčmarjih in trgovcih v Cerknici in v okolici brez moje vednosti dolg naredila, svarim vsakega, naj jej nikar ne posodi ali upa, ker jaz nisem plačnik.

J. Senčar

d. d.

Cerknica pri Rakeku.

(1228)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb - Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svētniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894 68°C vroč vrelec, žvepljeno mahovje, nedosogljivo v svojem delovanju pri mišični skrtnosti in kosteni in v čenkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetih in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žilii itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, leto ob leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravilska godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebške kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastojnik in poštnine prosto

(712-11) oskrbnitvo kopališča.

Ob lepem vremenu kakor tudi ob dežju.

V hôtelu „Pri slonu“

v četrtek 6. in v petek 7. julija t. l.

gostovanje

MARTINA SCHENK

najbolj znanega iz dunajskega in budim-peštanskega orfeja

z družbo 8 oseb.

Izvirni dunajski dueti, privlačne točke prve vrste.

Začetek ob 8. uri.

Z velespoštovanjem

(1230)

Gabrijel Fröhlich.

Jakob Vattovaz

št. 112 v Koprnu pri Trstu ponuja

istrijska bela vina

od 14 gld. naprej in rudeča (ôrna) vina od 13 gld. 50 kr. naprej; refoško in muška-telec, sladak, po 40 kr. liter. (1169-4)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske to-varne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4 30 naprej.

žličice „ 12 „ „ 2 20 „

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine,

par 21 cm visokih gld. 2—,

„ 23 „ „ 2 30,

„ 25 „ „ 2 40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim (599-31) ali koščenim ročajem.

Učiteljišćnik

z izvrstnim spričevalom, želi dobiti instruktivje. Zmožen je poučevati vse predmete, posebno matematiko in godbo.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Nar.“ pod „Pripravnik“. (1231-1)

V Škofjiloki

se daje

gostilna v najem.

Dobro obiskovana „Finarjeva go-stilna“ z vpeljano trgovino z vinom na debelo, z vso posodo in ledenica z za-logo piva, se takoj odda v najem.

Natančneje se izve pri Leo Lavrič-u istotam. (1227-1)

Priporočava (121-151)

Kulmbaško sladno pivo

pastërizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Razprodaja!

Od danes dalje prične se raz-prodaja v F. Primožičeve kon-kuzne mase spadajočega mnogovrst-nega, v prodajalnici na Dunajski cesti št. 6 shranjenega blaga:

konjske oprave, sedli, de-narne mošnje, tabolci za snodke, pasove, razbo usnje itd. itd., kakor tudi štacunska oprava

po prav nizkih cenah.

Za oskrbnitvo konkuzne mase:

dr. Karol Ahazhizh

odvetnik.

(1226-2)

Radi pozne sezije

velikansko znižanje cen!

Cena prodaja se začne s 1. julijem in traja do vštetega 5. avgusta t. l.

Novosti v blagu za damske obleke

od najcenejše do najfinejše kakovosti.

Bogata izber raznih

kotonov, lewantinov, batistov, satinov in platnenega zefira.

Chiffoni, platneno blago, rjuhe, preproge, garniture, zastori in robci se prodajajo radi velike zaloge jako ceno.

Posebno opozarjamo na

sukno

za obleke gospodov in dečkov. Površniki in haveloki po originalnih tovarničnih cenah.

Vzorci na deželo franko.

J. GROBELNIK

le na Glavnem trgu št. 20.

Ljubljana

le na Glavnem trgu št. 20.

(1212-2)

Doering^{ovo} milo

SOVO.

(444-18)

Izmej najfinejših toaletnih mil najcenejše in najmilejše.

Za umivanje porabno za

dame

kakor tudi kot

milo za otroke

jako priporočljivo.

Povsod na prodaj po 30 kr.